ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ

ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವೆನಿಸಿದರೂ, ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಶೀಲ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಜರಗುತ್ತಲೇ ಬಂದಿವೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಮಾಧ್ಯಮದ ಗರಿಷ್ಠ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಯಕ್ಷಗಾನದಂತಹ ಕಲೆ ಕೇವಲ ಪೌರಾಣಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ ಇರತಕ್ಕದೆಂಬ ಮಡಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಬದಿಗಿರಿಸಿ, ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸ್ವರೂಪ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಾರದಂತೆ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವೇ. ವರ್ತಮಾನ ಜಗತ್ತಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾದ ಪರಿಸರಮಾಲಿನ್ಯ, ಜನಾಂಗದ್ವೇಷ, ಹಿಂಸೆ, ದುರ್ವ್ಯಸನ, ಮಾರಕ ರೋಗಗಳು, ಸ್ತ್ರೀಶೋಷಣೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳ ಅನರ್ಥ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೂಡಿಸಿ, ಯುಗಧರ್ಮದ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ನೆರವಾಗತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗ ಕೃತಿಗಳು ಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯನ್ನೂ ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನವೀನ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಬಹುದು.

ಅರುಣ ಸಾರಥ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೃತಿಗಳು

ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ

- ಅರುಣ ಸಾರಥ್ಯ
- ಅಂಗುಲೀಮಾಲ
- ಮಿತ್ರಭೇದ
- ಮದಿರಾಸುರ ಮರ್ದನ
- ಸಂಗ್ಯಾ ಬಾಳ್ಯಾ
- ಋಷ್ಯಶೃಂಗ
- ಪ್ರಜ್ಞಾ ವಿಜಯ

ಯುಗಪುರುಷ ಪ್ರಕಟಣಾಲಯ
ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿ - 574 150, (ದ.ಕ.)

Scanned with CamScanner

Venki.

ಯುಗಪುರುಷ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ - ೩೮೫

ಅರುಣಸಾರಥ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೃತಿಗಳು

ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ

- 2005 -

Venki

SHARADA BOOK HOUSE
Puttur.D.K
Ph: 237738

ಪ್ರಕಾಶಕರು :
ಯುಗಪುರುಷ ಪ್ರಕಟಣಾಲಯ
ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿ - 574 150, ದ.ಕ.

Scanned with CamScanner

"Aruna Sarathya Matthu Ithara Yakshagana Krithigalu",
a collection of Yakshagana plays by Amrith Someshwar,
'Olume', Kotekar, D.K.
Published by Yugapurusha Publication, P.B.No.:1,
Kinnigoli - 574 150, D.K.

ಪುಟಗಳು : iv+ 91

ಬೆಲೆ : ರೂ.- 45-00

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : 2005

ಮುದ್ರಣ

ಯುಗಪುರುಷ ಮುದ್ರಣಾಲಯ
ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿ - 574 150, ದ.ಕ.

Scanned with CamScanner

ವೆಂಕಟೇಶ.

ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮಾತು

ನಮ್ಮ ಯುಗಪುರುಷ ಪ್ರಕಟಣಾಲಯ ಒರಜನೆಯ ಹೊತ್ತಗೆಯಾಗಿ 'ಅರುಣ ಸಾರಥ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೃತಿಗಳು' ಎಂಬ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಹೊತ್ತಗೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಓದುಗರಿಗೆ ಸೌಹಾರ್ದದಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಲು ಬಹು ಹರ್ಷವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಇವರು ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಕಟಣಾಲಯದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಸೌಜನ್ಯದ ಸದವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹರು.

ಈ ಕೃತಿಯ ಮುದ್ರಣದ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಯುಗಪುರುಷ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಹಾರ್ದಿಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಕೊಡೆತ್ತೂರು ಭುವನಾಭಿರಾಮ ಉಡುಪ
ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿ ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಅರಿಕೆ

ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವೆನಿಸಿದರೂ, ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಶೀಲ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಜರಗುತ್ತಲೇ ಬಂದಿವೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಮಾಧ್ಯಮದ ಗರಿಷ್ಠ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಯಕ್ಷಗಾನದಂಥ ಕಲೆ ಕೇವಲ ಪೌರಾಣಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದೆಂಬ ಮಡಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಬದಿಗಿರಿಸಿ, ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸ್ವರೂಪ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಾರದಂತೆ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವೇ. ವರ್ತಮಾನ ಜಗತ್ತಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾದ ಪರಿಸರಮಾಲಿನ್ಯ, ಜನಾಂಗದ್ವೇಷ, ಹಿಂಸೆ, ದುರ್ವ್ಯಸನ, ಮಾರಕ ರೋಗಗಳು, ಸ್ತ್ರೀಶೋಷಣೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳ ಅನರ್ಥ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೂಡಿಸಿ, ಯುಗಧರ್ಮದ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ನೆರವಾಗತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗ ಕೃತಿಗಳು ಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯನ್ನೂ ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನವೀನ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಬಹುದು.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಚಿಸಲಾದ ಪ್ರಯೋಗಾತ್ಮಕ ಕಿರು ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲೂ, ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲೂ ಹವ್ಯಾಸಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಗಗೊಳ್ಳಲು ಈ ಬಗೆಯ ಕಾಲಮಿತಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೃತಿಗಳು ಅನುಕೂಲವೆನಿಸಬಹುದು.

ಕೃತಿ ರಚನೆಗೆ ಕಾರಣರಾದವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಯುಗಪುರುಷದ, ಶ್ರೀ ಭುವನಾಭಿರಾಮ ಉಡುಪರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿನ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಮೊದಲಿನ ಐದನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ ದಿಗಂತ ಸ್ಟೇಷನರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

'ಒಲುಮೆ'
ಕೋಟೆಕಾರ್

ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ

Scanned with CamScanner

ಅಂಗುಲೀಮಾಲ

Scanned with CamScanner

ಅಂಗುಲೀಮಾಲ

ಬುದ್ಧದೇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತೆನ್ನಲಾದ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಥೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಈ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂವರ್ಧಿಸಿಕೊಂಡ ಮಹಾತ್ಮನು ಅಹಿಂಸಾಬಲದಿಂದಲೇ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬಹುದೆಂಬುದು ಈ ಕಥೆಯ ಆಶಯ. ಬುದ್ಧನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹಾಗೂ ಬೋಧನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮಹಾಕ್ರೂರ ಅಂಗುಲೀಮಾಲ ಬುದ್ಧನ ಶಿಷ್ಯತ್ವವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಮಂಗಲಮಾಲನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟ ಕಥಾನಕವಿದು.

ಉಡುಪಿಯ 'ಯಕ್ಷರಂಗ'ದ ನಿರ್ದೇಶಕ ಪ್ರೊ. ಹೆರಂಜೆ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಯಕ್ಷರಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಯಕ್ಷರಂಗದ ಕಲಾವಿದರು ಇದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕಥಾಸಾರ

ಶ್ರಾವಸ್ತಿಪುರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸೇನಜಿತ ರಾಜ ಆಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಂಗುಲೀಮಾಲನೆಂಬ ದುರುಳನ ಹಾವಳಿ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಜನಗಳ ಮೊರೆಯನ್ನು ಲಾಲಿಸಿದ ಅರಸನು ಅಂಗುಲೀಮಾಲನನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಲು ಹೊರಡುವುದಲ್ಲಿರಲು, ಆತನ ಮಂತ್ರಿ, ಸೇನಾಪತಿಗಳು ತಾವೇ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಈ ನಡುವೆ ಅಂಗುಲೀಮಾಲ ತನ್ನ ಅನುಚರರಾದ ರಕ್ತಾಕ್ಷ, ರುದ್ರಾಂಗ ಮೊದಲಾದವರೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಕುಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ, ದಿಬ್ಬಣವೊಂದರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ನಗನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಲಿದು ವಧೂವರರನ್ನು ಹೆಡಮುಡಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ವಧೂವರರನ್ನು ಭೈರವಿಗೆ ಬಲಿಗೊಟ್ಟು ಅವರ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಮಾಲೆಯಾಗಿ ಧರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಅಂಗುಲೀಮಾಲನ ಆಶಯ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸೇನಾಪತಿ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಧಾವಿಸಿ ಬಂದು ಅಂಗುಲೀಮಾಲನನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸೋಲುತ್ತಾರೆ. ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದ ಪ್ರಸೇನಜಿತ

Scanned with CamScanner

ವ್ಯಥಿತನಾಗಿ ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯೋಚಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬುದ್ಧದೇವನ ಆಗಮನವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜನು, ಆತನೊಡನೆ ಅಂಗುಲೀಮಾಲನ ಅಟ್ಟಹಾಸದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅರುಹುತ್ತಾನೆ. ಬುದ್ಧನು ತಾನೇ ಅಂಗುಲಿಮಾಲನಲ್ಲಿಗೆ ತೆರಳುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಅರಸನು ಆತಂಕಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಬುದ್ಧನು ಅವನಿಂದ ಅಪಾಯವನ್ನು ಶಂಕಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯದಿಂದ ಅವನೆಡೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಇತ್ತ ಭೈರವೀವನದಲ್ಲಿ ವಧೂವರರ ಬಲಿಯ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಆ ದುರ್ಗಮ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬುದ್ಧನನ್ನು ಕಂಡು ಅಂಗುಲೀಮಾಲನಿಗೂ ಅವನ ಅನುಚರರಿಗೂ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಬುದ್ಧನನ್ನು ವಿಧವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬುದ್ಧದೇವ ಅವರಿಗೆ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನೂ, ಪ್ರೇಮತತ್ವವನ್ನೂ ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮದುಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಧಿಸುವ ಬದಲು ತನ್ನ ಕೊರಳನ್ನು ಕಡಿಯಬಹುದೆಂದು ತಲೆಯನ್ನು ಚಾಚಲು ಅಂಗುಲೀಮಾಲನ ಮನಸ್ಸು ತಟ್ಟನೆ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗಿ ಅವನ ಕೈಯಿಂದ ಖಡ್ಗವು ಕೆಳಗುರುಳುವುದು. ಆತ ಬುದ್ಧ ಚರಣಕ್ಕೆ ಎರಗಿ, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ಕ್ಷಮೆ ಯಾಚಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಬುದ್ಧ ಅವನಿಗೆ ಮಂಗಲಮಾಲನೆಂಬ ಅಭಿದಾನವನ್ನಿತ್ತು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯತ್ವವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾನೆ.

ಪಾತ್ರಗಳು :

ಪ್ರಸೇನಜಿತ
ಮಂತ್ರಿ
ಅಂಗುಲೀಮಾಲ
ರಕ್ತಾಕ್ಷ
ರುದ್ರಾಂಗ
ಮದುವೆ ದಿಬ್ಬಣದವರು, ಚಾರರು

Scanned with CamScanner

ಯಕ್ಷಗಾನ

ಅಂಗುಲೀಮಾಲ

[ಬುದ್ಧ ವಿಜಯ]

ಪ್ರಸೇನಜಿತನ ಒಡ್ಡೋಲಗ

|| ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ - ತ್ರಿವುಡೆ ||

ಪೃಥ್ವಿಗುತ್ತಮವೆನಿಪ ವರ ಶ್ರಾ
ವಸ್ತಿಪುರವ ಪ್ರಸೇನಜಿತ ನೃಪ।
ನತ್ಯಧಿಕ ವಿಭವದಲಿ ತಾ ಪೊರೆ। ಯುತ್ತಲಿರ್ದ ||೧||

ಅಷ್ಟ ಸೌಭಾಗ್ಯದಲಿ ಮೆರೆಯುತ।
ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳ ಕಾಣದೆ।
ತುಷ್ಟಿಯಿಂದಿರ್ದುದು ಪ್ರಜಾಜನ। ಶಿಷ್ಟತೆಯೊಳು ||೨||

ಚಂದದಿಂದೋಲಗದೊಳಿರೆ ತಾ।
ನಂದು ಧಾವಿಸುತೋರ್ವ ಚರನೈ।
ತಂದು ನಮಿಸುತ ಧರಣಿಪಗೆ ಮತ್ತೆಂದನಿಂತು ||೩||

||ಸಾರಂಗ - ಅಷ್ಟತಾಳ||

ಒಡೆಯ ಲಾಲಿಸಬೇಕಯ್ಯ। ದುರ್ವಾರ್ತೆಯ।
ನುಡಿಯ ಬಂದಿಹೆನು ಜೀಯ||
ಅಡಸಿದ ಬವಣೆಯನೇನೆಂಬೆ ಪ್ರಜೆಗಳು।
ನಡು ನಡುಗುವರಯ್ಯ। ಕಡು ಖೂಳನೋರ್ವಗೆ ||೧||

ಅಂಗುಲೀಮಾಲನಂತೆ। ನೋಡಲ್ಕೆ ಅ।
ಮಂಗಳ ರೂಪನಂತೆ||

ಹಿಂಗದೆ ಕಂಡವರಂಗುಲಿಗಳನು ತಾ।
ಭಂಗಿಸಿ ಸಿಂಗಾರ ಮಾಲೆಯ ಧರಿಸುವ ॥೨॥

ಭಂಡರ ತಂಡವನು। ತಾ ಕಟ್ಟಿ।
ಕೊಂಡು ಮತ್ತಾ ಖಳನು॥
ಕಂಡವರನು ಸುಲಿವನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದಿ।
ಗೊಂಡಾರಣ್ಯದಿ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟಿಹನಂತೆ ॥೩॥

॥ ಅರ್ಧಭಾಮಿನಿ ॥

ಚರರ ನುಡಿಯನು ಕೇಳ್ದು ಅಚ್ಚರಿ
ವೆರಸಿ ಧರಣಿಪನೋಲಗಕೆ ತಾ
ಕರೆಸಿದನು ತ್ವರೆಯೊಳು ಸಚಿವ ಸೇನಾಧಿನಾಯಕರ

॥ ಮಾರವಿ - ಏಕತಾಳ ॥

ಒಡೆಯನೆ ಕರೆಸಿದುದೇತಕೆಯೆಂಬುದ।
ನುಡಿವುದು ಎಮ್ಮೊಡನೆ॥
ಎಡೆಗೊಂಡಿಹ ಹದನೇನ್ನೈ ಮೊಗಸಿರಿ।
ಯಡಗಿರುವಂತಿಹುದು ॥೧॥

ಮಂತ್ರಿ ನುಡಿದ ಭೂಕಾಂತನೆ ಮನದಾ।
ಚಿಂತೆಯನುಳಿದೀಗ॥
ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆಗೈಯುತ ವಿವರವ-।
ನಂತರಿಸದೆ ಬೇಗ ॥೨॥

॥ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ - ತ್ರಿವುಡೆ ॥

ಖೂಳ ಅಂಗುಲಿಮಾಲನೆಂಬ ಕ।
ರಾಳಮತಿಯಟ್ಟುಳಿಯ ಪ್ರಜೆಗಳು।

Scanned with CamScanner

ತಾಳಲರಿಯದೆ ತರಹರಿಪುದನು। ಕೇಳಿ ತಿಳಿದೆ ॥೧॥
ಘೋರ ಪಾತಕಿಯವನ ಮರ್ದಿಪ।
ದಾರಿಯೇನೆನಲಾ ಚಮೂಪತಿ।
ಗಾರುಗೆಡಿಸುವೆನೆಂದ ಜವದಿ ವಿ। ಕಾರಮತಿಯ ॥೨॥

ಸಚಿವನುಸುರಿದ ರೂಕ್ಷ ಪಾಪಿಯ-।
ನುಚಿತ ತಂತ್ರದಿ ಸೆರೆವಿಡಿದು ಎ-।
ನ್ನಚಲ ಶೌರ್ಯವ ಮೆರೆವ ನುಡಿಯಿದು। ಖಚಿತ ಕೇಳು ॥೩॥

[ನಿಷ್ಕ್ರಮಣ]

ಅಂಗುಲೀಮಾಲನ ಒಡ್ಡೋಲಗ

॥ ಕಾಂಭೋಜಿ - ಜಂಪೆ ॥

ಕಾಳಾಚಲದ ತಳ್ಪಲಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿರ್ದುದಾ-।
ಭೀಳ ಭೈರವಿ ವನದೊಳಲ್ಲಿ॥
ಕಾಳದೇಹಿಯು ಬಲು ಕರಾಳ ಮತಿಯಂಗುಲೀ।
ಮಾಲನೋಲಗವಿತ್ತನಂದು ॥೧॥

ರಕ್ತಾಕ್ಷ ರುದ್ರಾಂಗರೆನುವ ಕಿಂಕರರವಗೆ।
ಧೂರ್ತತ್ವ ಮೈವಡೆದ ಖಳರು॥
ನೆತ್ತರಿಲ್ಲದ ಕಣ್ಣನವರು ನಿತ್ಯವು ಕ್ರೂರ।
ಕೃತ್ಯದಲಿ ಸಹಭಾಗಿಯಹರು ॥೨॥

ಬಿರುನಗೆಯೊಳೆಂದನಂಗುಲಿಮಾಲ ಕೇಳಿ ಸಹ।
ಚರರೆ ಎಮಗಿದಿರಾರು ಜಗದಿ॥
ಬೆರಳುಗಳ ಮಾಲೆಯನು ಧರಿಸಿ ಮೆರೆದವರುಂಟೆ।
ತರಹರಿಸಿ ನಡುಗುವರು ನೃಪರು ॥೩॥

ಎನ್ನ ಪೆಸರನು ಕೇಳೆ ತಲ್ಲಣಿಪರೆಲ್ಲವರು।
ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿಸಿದೆ ಪಲಬರನು॥
ಎನ್ನಿಷ್ಟದೇವಿ ಭೈರವಿಗೆ ನರರಂಗುಲಿಗ
ಳನ್ನರ್ಪಿಸುವೆ ಮಾಲೆಗೈದು ॥೪॥

ರಕ್ತಾಕ್ಷನೆಂದ ಕೇಳೊಡೆಯ ಪೊಡವಿಯೊಳೆಲ್ಲ।
ನರ್ತಿಪುದು ನಿನ್ನೊಂದು ಪೆಸರು॥
ಸತ್ವಗುಂದಿಹರಖಿಳ ಪೃಥ್ವೀಶರೀಗ ನೀ।
ವರ್ತಮಾನದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ॥೫॥

ರುದ್ರಾಂಗ ಮತ್ತೆಂದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆ ಕಾಳ-।
ರುದ್ರನವತಾರ ನೀ ದಿಟವು॥
ಕ್ಷುದ್ರ ನರಗುರಿಗಳಿಗೆ ಸಿಂಹಪ್ರಾಯನುಯೆನಿಪ।
ಭದ್ರಾಂಗ ನಿನಗೆಣೆಯದಾರು ॥೬॥

॥ ಅರ್ಧ ಭಾಮಿನಿ ॥

ಭೃತ್ಯರೆಂದುದ ಕೇಳಿ ಸಂತಸ।
ವೆತ್ತು ಅಂಗುಲಿಮಾಲನೆಂದನು।
ನಿತ್ಯದಂದದಿ ತೆರಳುವಂ ಪುರಬಾಹ್ಯವಲಯದೆಡೆ॥

[ನಿಷ್ಕ್ರಮಣ

ಮದುವೆಯ ದಿಬ್ಬಣ

॥ ಕೇತಾರಗೌಳ- ಅಷ್ಟತಾಳ ॥

ಅತ್ತಲಾ ಗ್ರಾಮಾಂತರದೊಳೊಂದು ವೈವಾಹ-।
ದುತ್ಸವಂಗಳ ಪೂರೈಸಿ॥
ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ದಿಬ್ಬಣವೈದುತಿರಲಾಗ।
ಹತ್ತೆಸೂರ್ದರು ಖಳರು ॥೧॥

Scanned with CamScanner

ಧಾಳಿಯಗೈದಂತೆ ಹರಿಣದ ಹಿಂಡಿಗೆ।
ಊಳುವ ತೋಳಂಗಳು॥
ಖೂಳರು ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕಿ ದಿಬ್ಬಣದೊಳಪೊಕ್ಕು।
ಧಾಳಾ ಧೂಳಿಯ ಗೈದರು ॥೨॥

ಸಿಡಿಲಿನಂತೆರಗುತ್ತ ಬಡಿಗೆಯೊಳಿಕ್ಕುತ।
ಕಡುಕ್ರೂರಿಗಳು ಭರದಿ॥
ಮುಡಿ ಹಿಡಿದೆಳೆದು ಜಂಕಿಸಿ ವಧೂವರರನು।
ಹೆಡಮುಡಿ ಕಟ್ಟಲಾಗ ॥೩॥

॥ ಮಧುಮಾಧವಿ - ಅಷ್ಟ ॥

ಹಿರಿಯನೋರ್ವನು ಕರ ಮುಗಿದೆಂದನಂದು।
ಸರಿಯೇನು ದಿಬ್ಬಣಕಿಂತೆರಗುವುದು॥
ಸುರಿವೆವು ಇಹ ಧನ ಕನಕವೆಲ್ಲವನು।
ಕರುಣದಿ ಪೊರೆವುದು ಹರಣಂಗಳನ್ನು ॥೧॥

॥ಶಂಕರಾಭರಣ - ಮಟ್ಟೆ॥

ಮೂಳ ಕೇಳೊ ಕರುಣೆಗಿರುಣವೆಮ್ಮೊಳಿಲ್ಲವೊ।
ಕಾಳಭೈರವಿಯನು ತುಷ್ಟಿಗೊಳಿಪ ವ್ರತವೆಲೊ॥
ಮಾಲೆಗೈವೆ ವಧೂವರರ ಚೆಲುವ ಬೆರಳನು।
ಲೀಲೆಯಿಂದೆ ಮತ್ತೆ ಧರಿಪೆ ಕೊರಳೊಳದರನು ॥೧॥

ಎಂದು ಕೇಕೆಯಿಕ್ಕಿ ದಿಬ್ಬಣಿಗರನಟ್ಟುತ।
ಮಂದಮತಿಗಳಂದು ವಧೂವರರ ಕಟ್ಟುತ॥
ಮುಂದುವರಿಯೆ ಸೇನೆಯಧಿಪ ತ್ವರೆಯೊಳಲ್ಲಿಗೆ।
ಬಂದು ತಡೆಯುತೆಂದ ಖಳರೆ ಪೋಪಿರೆಲ್ಲಿಗೆ ॥೨॥

ಯುದ್ಧ : ಸೇನಾಪತಿ x ರುದ್ರಾಂಗ

ಮದುವೆಯಂಥ ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯ ಭಂಗಗೈದಿರೇ।
ಮದದಿ ಮಲೆತು ಮದುವೆ ಮನೆಯ ಮಸಣಗೈದಿರೇ ॥
ಸದೆವೆ ಪಾಪಿಗಳಿರ ನಿಮ್ಮನೊಂದೆ ಕ್ಷಣದಲಿ।
ಮದುವಣಿಗರ ಬಿಟ್ಟು ತೆರಳ್ವದೊಳ್ಳೆ ಮಾತಲಿ ॥೩॥

॥ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ - ತ್ರಿವುಡೆ ॥

ಜಂಕಿಸದಿರೆಲೊ ಸೇನೆಯಧಿಪನೆ।
ಅಂಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಜನವ ಬಲುನಿ।
ಶ್ಯಂಕೆಯಿಂದಲಿ ಸುಲಿವ ಎಮ್ಮೊಳು। ಬಿಂಕದೋರ್ಪೆ ॥೧॥

[ಸೇನಾಪತಿಯ ಸೋ

ಯುದ್ಧ : ಮಂತ್ರಿ x ರಕ್ತಾಕ್ಷ

॥ ಭೈರವಿ - ಏಕ ॥

ಅಡವಿಯ ಮರೆಯೊಳಗಿರ್ದು। ಬಲು।
ಬಡಪಾಯಿಗಳನೆ ಸುಲಿದು॥
ಬಡಿವಾರದಿ ಬೀಗುತಿಹ। ಎಲೊ।
ದಡಿಗನೆ ದಂಡಿಪೆನೀಗ ॥೧॥

॥ ಭೈರವಿ - ಅಷ್ಟ ॥

ಮತ್ಸ್ಯನ್ಯಾಯವ ಬಲ್ಲೆಯ। ಈ ಜಗದೊಳು।
ಶಕ್ತಿವಂತರದೆ ನ್ಯಾಯ॥
ಸತ್ವವಿಲ್ಲದ ಮಂದಿ ಬದುಕುವದೇತಕೊ।
ಸತ್ತುಪೋಪುದೆ ಲೇಸಲೊ ॥೧॥

[ಮಂತ್ರಿಯ ಸೋಲು]

Scanned with CamScanner

ಪ್ರಸೇನಜಿತನ ದುಃಖ

॥ ಹಿಂದೋಳ - ರೂಪಕ ॥

ಭಂಗಗೈದನೆ ಮಂತ್ರಿ ಸೇನಾಧಿಪರ ರಣ-।
ರಂಗದೊಳಂಗುಲಿಮಾಲ॥
ಹಿಂಗಿದೆ ಶೌರ್ಯವು ಧರೆಯ ಪೊರೆವುದೆಂತು।
ಕಂಗೆಡುವಂತಾಯ್ತು ಅಕಟಾ ॥೧॥

ಬುದ್ಧ :

ಅನಿತರೊಳಲ್ಲಿಗೆ ಬುದ್ಧದೇವನ ಆಗ-।
ಮನವಾಯಿತೆಂಬುದ ಕೇಳಿ॥
ಘನ ಸಂಭ್ರಮದೊಳಿದಿರ್ಗೊಂಡು ನಮಿಸಿ ದರ್ಭಾ-।
ಸನದಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮತ್ತೆಂದ ॥೨॥

ಭಗವಂತ ತವ ದಿವ್ಯಾಗಮನದಿ ರಾಜ್ಯವು।
ಮಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದುದಿಂದಿನಲಿ।
ವಿಗಡ ಸಂಸಾರಾಬ್ಧಿಯೊಳು ಮುಳುಗಿದ ನಮ್ಮ।
ನೆಗಹು ಕಾರುಣ್ಯವ ಬೀರಿ ॥೩॥

॥ ಕಾಂಭೋಜಿ - ಏಕ ॥

ಧಾರಿಣಿಪತಿ ಶೋಕ ಛಾಯೆ।
ತೋರುತಿಹುದು ವದನದಲ್ಲಿ॥
ಆರಿಂದೇನು ಘಟಿಸಿತೆಂದು।
ಭೋರನೆ ಪೇಳು ॥೧॥

|| ಸಾವೇರಿ - ರೂಪಕ ||

ಒರೆಯುವುದೇನೈ ಪಾವನ।
ಚರಿತನೆ ಅಂಗುಲಿಮಾಲನ॥
ದುರುಳತನದಿ ತತ್ತರಿಸುತ।
ಲಿರುವುದು ಶ್ರಾವಸ್ತಿ ||೧||
ದಂಡಿಸಲೆನ್ನುತಲೈದಿದ।
ದಂಡಾಧಿಪ ಮೇಣ್ ಮಂತ್ರಿಗ-।
ಳುಂಡರು ಸೋಲವನೆನಲಾ।
ಪುಂಡನ ಬಲುಹೆನತೋ ||೨||

|| ಕಾಂಭೋಜಿ - ಏಕ ||

ಗ್ಲಾನಿಗೊಳಲು ಬೇಡವೆಲೆ ಪ್ರಸೇನಜಿತನೆ ಬೆರಳ ತರಿವ।
ಆ ನೃಶಂಸನೆಡೆಗೆ ಜವದಿ ನಾನೆ ಪೋಪೆನು ||೧||

|| ಸಾವೇರಿ - ರೂಪಕ ||

ಅಕಟ ಭಯಾನಕ ಸಿಂಹನ।
ಸಖತನಕೆನುತಲೆ ಗವಿಯನು॥
ಪೊಗುವರೆ ದುರ್ಜನರೊಳು ತಾ।
ತಗುವುದೆ ಸದ್ಧರ್ಮ ||೧||

|| ಕಾಂಭೋಜಿ - ಏಕ ||

ರಕ್ಕಸನಾ ಹೃದಯದಲ್ಲು। ಚೊಕ್ಕ ಪ್ರೇಮದೊರತೆಯಿಹುದು॥
ತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಬರ್ಪುದು ||೧||

[ನಿಷ್ಕ್ರಮಣ]

ಭೈರವೀದೇವಿಗೆ ಬಲಿಸಿದ್ಧತೆ

|| ವಾರ್ಧಕ ||

ಬಳಿಕಲಾ ಅಂಗುಲೀಮಾಲ ಸಹಚರರೊಡನೆ
ಸೆಳೆದುಕೊಂಡೊಯ್ದ ವಧೂವರರ ಭೈರವಿಗೆ

CS Scanned with CamScanner

ಬಲಿಯನೀಯುವೆನೆಂದು ಸಿದ್ಧತೆಯನೆಸಗಲ್ಕೆ ಭೈರವೀವನಗರ್ಭದಿ॥
ಇಳೆಯ ದುಃಖವನಿಳುಹಲೈತಂದ ಬುದ್ಧ ಗುರು-।
ವಳುಕದೆಯೆ ಭೈರವೀವನಕೆ ಬರಲಾತನಂ।
ಖಳರೆರೆಯ ದೂರದಿಂ ಕಂಡು ಕಟ್ಟಚ್ಚರಿಯೊಳಿಂತೆಂದ ಸಹಚರರೊಳು॥

|| ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ - ತ್ರಿವುಡೆ ||

ಭೈರವೀವನದೊಳಪ್ರವೇಶಿಪ।
ಧೀರನಾರೈ ನೋಡಿರೆಲೆ ತಾ।
ನೋರುವನೆ ಬಂದಪನು ಕಾವೀ। ಧಾರಿಯದಕೊ ||೧||

ಬಂದವನ ಬೆರಗಿನಲಿ ನೋಡುತ।
ಲೆಂದನಾ ರುದ್ರಾಂಗನೆಲವೋ।
ಹಿಂದು ಮುಂದನ್ನರಿಯದಿಲ್ಲಿಗೆ। ಬಂದೆಯಕಟಾ ||೨||

ಮಂದಹಾಸದ ವಂದನೀಯನಿ।
ಗೆಂದನಾ ರಕ್ತಾಕ್ಷನೆಲವೋ।
ಬಂದೆಯಾ ಬಲಿವೇದಿಕೆಯ ನೀ। ನಿಂದು ಅರಸಿ ||೩||

ಮತ್ತೆ ಅಂಗುಲಿಮಾಲ ತಾ ಗಜ-।
ರುತ್ತಲೆಂದನು ಪಿತ್ಥ ಭ್ರಾಂತಿಯೊ
ಗುಪ್ತ ವೇಷವೊ, ಮಾಂತ್ರಿಕನೊ ನೀ। ಸತ್ಯವರುಹು ||೪||

|| ಬೇಗಡೆ - ತ್ರಿವುಡೆ ||

ಕೇಳು ಅಂಗುಲಿಮಾಲ ಮಹನೀಯ। ನಿನ್ನತುಲ ಕೀರ್ತಿಯ।
ಕೇಳಿ ಬಂದೆನು ಅರಸಿ ನಿನ್ನೆಡೆಯ॥
ಕಾಳಭೈರವಿಗೇಕೆ ಬಲಿ, ಕಟ್ಟಾಳುತನವೇ ಕ್ರೌರ್ಯವೀಪರಿ।
ಬಾಳುವೆಯ ಕುಡಿಗಳನು ಮುರುಟಿಪ। ಪಾಳಿಯನು ಬಿಡು ಸಾಕು
ಹಿಂಸೆಯು ||೧||

ಜಗದೊಳಿರುತಿಹ ಸರ್ವಜೀವರಿಗೆ| ಬಲು ಸಾಮರಸ್ಯದಿ|
ಸೊಗದಿ ಬಾಳ್ವವಕಾಶವಿಹುದಾಗೆ||
ಅಗಡುತನದಲಿ ವಿಕಟ ಹಿಂಸೆಯ| ಬಗೆಯ ಬಳಸುತ ಮಾನುಷತ್ವಕೆ
ತಗದ ಕಜ್ಜವನೆಸಗಿ ಧರ್ಮವ| ಸಿಗಿದು ತೋರಣ ಕಟ್ಟಬೇಡ್ವೈ ||೨||

|| ಕಾಂಭೋಜಿ - ಏಕ ||

ಆರೊ ನೀನು ಎನ್ನ ಮುಂದೆ| ಧೀರತನದಿ ನಿಂದು ನುಡಿದ||
ವೀರರಿಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಹದನ| ಭೂರಿ ಚೋದ್ಯವು ||೧||

ನೇತ್ರಗಳನು ನೋಡಿ ಬಲು ವಿ| ಚಿತ್ರ ಸೆಳೆತವಹುದು ಎನ್ನ
ಗಾತ್ರವೇಕೊ ಬಾಗುತಿಹುದು| ಸೂತ್ರವೇನೆಲಾ ||೨||

ಪೃಥ್ವಿಯೊಳಗೆ ಶಕ್ತಿ ಗಳಿಸಿ| ಯುಕ್ತ ಕಂಡ ತೆರದಿ ಬಾಳ್ವ||
ಶಕ್ತಿ ಮಂತ್ರದಿದಿರು ನಿನ್ನ| ತಂತ್ರವಾವುದೊ ||೩||

|| ಮಧ್ಯಮಾವತಿ - ಅಷ್ಟ ||

ಚಿತ್ತವಿಸಯ್ಯ ಹೇ ಅಂಗುಲಿಮಾಲ| ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗೆ ಕಲ್ಲಾಗಿರ್ದೆಯಲ್ಲ|
ಉತ್ತಮಿಕೆಯು ನಿನ್ನ ಹೃದಯದೊಳಿಹುದು|
ಅತ್ತ ಗಮನವೀಯೆ ಬೆಳಕು ಕಾಣುವುದು ||೧||

ಪ್ರೇಮವಿರಲಿ ಸಚರಾಚರಂಗಳಲಿ|
ಸಾಮರಸ್ಯದ ಮಂತ್ರ ಮನದೊಳಗಿರಲಿ||
ಪ್ರೇಮವೆ ಸದ್ಧರ್ಮ ಮನುಜತೆಯುಳಿವು|
ನೇಮವಿದನು ತೊರೆಯಲು ಜಗದಳಿವು ||೨||

ಮದುಮಕ್ಕಳಿವರನು ವಧಿಸುವ ಬದಲು|
ವಧಿಸೆನ್ನ ಇದಕೊ ನೀಡುವೆನೆನ್ನ ಕೊರಳು|

Scanned with CamScanner

ಬೆದರುವ ಮಾತಿಲ್ಲ ಮರಣಕೆ ಕೇಳು|
ಬದುಕಿನ ಬಗೆಯನ್ನು ಅರಿವುದು ಮೊದಲು ||೩||

|| ಭಾಮಿನಿ ||

ಬುದ್ಧದೇವನ ವಚನ ಮಧುವದು|
ಕ್ರುದ್ಧಕ್ರೂರನ ಮನವ ಮಾಂತ್ರಿಕ|
ಸಿದ್ಧ ಕಾಯಕದಂದದಲಿ ಪಲ್ಲಟಿಸಲಾ ಕ್ಷಣದಿ||
ಬಿದ್ದುದ್ದೈ ಕರವಾಳ ಚರಣಕೆ|
ಬಿದ್ದನುದ್ದಂಡದಲಿ ಸ್ವಾಮಿಯ|
ಉದ್ಧರಿಪುದೀ ಪರಮಪಾಪಿಯ ಕರುಣವಾರಿಧಿಯೆ ||೧||

|| ಸಾವೇರಿ - ರೂಪಕ ||

ಆವುದೊ ಮಾಯೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದೀವಿಧ ಭ್ರಾಂತಿಯು ಮುಸುಕಿತು||
ಸಾವಿರ ಪಾಪವ ಗೈದೆನು| ಕಾವುದು ವಿಶ್ವಗುರು ||೧||

ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗಿರ್ದಾತಗೆ| ಉತ್ತಮ ಬೆಳಕಿನ ಬೀಜವ||
ಬಿತ್ತಿದೆ ಪಾತಕ ಶರಧಿಯ| ಬತ್ತಿಸು ಘನ ಮಹಿಮ ||೨||

|| ಮೋಹನ - ತ್ರಿವುಡೆ ||

ಕಂದ ಕೇಳ್ವೆ ನಿನ್ನ ಮನದಾ|
ಅಂಧಕಾರವು ಹರಿಯಿತೀಗಳು||
ಮುಂದೆ ಮಂಗಲಮಾಲನೆನಿಸೈ|
ಚೆಂದದಿಂದ ||೧||

ನಿನಗೆ ಶಿಷ್ಯತ್ವವನು ನೀಡುವೆ|
ಅನುಚರರ ಸಹಿತಾಗಿ ಧರ್ಮದ||

ವಿನುತ ಪಥವನು ಕ್ರಮಿಪುದೆಲ್ಲರು।
ಅನುನಯದಲಿ ॥೨॥

ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಬದುಕಿಗಿಂದು ಸ
ದರ್ಥ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯದಾಯ್ತು ದೇವ ಕೃ-॥
ತಾರ್ಥನಾದೆನು ಎಂದು ಮಣಿದನು
ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ॥೩॥

॥ಮಂಗಲ ಪದ॥

ಚಿತ್ತದಾಳದೊಳಿರುವ ಹಿಂಸಾ।
ವೃತ್ತಿಯನ್ನೊತ್ತರಿಸುತ॥
ಸತ್ವಯುತ ಸುಪ್ರೇಮತತ್ತ್ವವು।
ಉತ್ತಮಿಕೆಯೆಡೆ ನಡೆಸುಗೆ ॥೧॥

॥ಮಂಗಲಂ॥